

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 11. De euitatione excommunicati nominatim denunciati, aut notorii
percussoris Clerici, vel Monachi,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

distinct. 6. §. Laboret, sub finem, eundem excommunicatum magis peccare non vitando alios, quam hos non vitando ipsum contra Ecclesie prohibitionem. Ratio est quæ habetur in cit. cap. 11. ad: quia propter proprium delictum, & in penam illius obligatur vitare alios: hi vero non in penam sui delicti; sed ipsius excommunicati tenentur eum vitare. Adde ex iisdem fieri posse ut ceteri cum eo conuersentur sine peccato, ipse tamen non excusetur à peccato; quia non est ei sicut illis facta potestas conuersandi, quantumcumque occultus sit. Verum tamen conuersando peccat solum venialiter, ex Caiet. in verbo Excommunicatio, cap. vltim. vers. Vbi scito: quia cum preceptum Ecclesiasticum excludat excommunicatum directe cõmunionem fidelium, prout fideles sunt; & per quandam tantum extensionem, & quasi consecutionem à excommunicatione ipsorum, prout homines sunt, communi fidelibus cum infidelibus: ille se ingerens huic posteriori cõmunioni, quam nomine conuersationis humanæ significamus, censetur tantummodo agere præter inhibitionem Ecclesie, & ideo peccare solum venialiter: quæ ratio sumpta est ex D. Thom. in 4. distinct. 18. quest. 2. art. 4. questiuicula 3. ad secundum.

56. Sunt etiam aliquot casus in quibus excommunicatus conuersando cum aliis fidelibus, non peccat, quos in eodem cap. 22. §. 1. Vgolinus persequitur. Primus est, cum conuersatur procurando suam absolutionem apud Superiorem. Ecclesia enim non negat illi conuersationem per quam à contumacia exeat. Secundus est, cum probabiliter ignorat se excommunicatum esse: talis enim ignorantia, ut à peccato, sic & à pœna peccati excusetur. Tertius est, cum premitur necessitate excusante, qualis est famis, cum scilicet non habet unde viuat; ita ut ab aliis petere, & accipere debeat victum: aut quæ morbo premitur, ideoque indiget medicinis, & medici opera: aut quando vocatus est in ius, & respondere cogitur. Ratio autem est, quod necessitas faciat licitum id quod non est legitimum, ex cap. 4. De regulis iuris. Quartus casus est, cum cum quibus conuersatur, non sunt Christiani. Nam à fidelium tantum cõmunionem, ut bene memoratus aut hoc ostendit, excommunicatio separatur; unde conuersatio cum infidelibus relinquatur ei perinde libera ac ceteris.

Iam cur fidelibus permittatur potius cum infidelibus communicatio quam cum excommunicatis, idem author in sequenti cap. 23. in initio numer. 9. rationem hanc adfert, quod si illi, qui sunt extra Ecclesiam, ad conuersationem non admittantur, neque ad illam attrahentur. Excommunicati vero, illam iam ingressi, sed in illa membra putrida per suam contumaciam effecti, tanquam resecti à reliquis membris per excommunicationis gladium, repelluntur à conuersatione.

57. QVOD VERO attinet ad obligationem quam ceteri habent ipsum vitandi. Antiquo iure quidem per plures canones (eos refert Vgolinus in principio memorati cap. 23.) statutum est, ut quiuis excommunicatus, maiore excommunicatione à quouis qui eum talem sciret, vitari deberet, etiam si non esset denunciatus, aut notorius. Atque vitari publice ab eo qui excommunicatum esse sciret, publice secrete vero ab eo qui sciret secrete, iuxta totum expressum in cap. Cum non ab homine, De sentent. excommunic. Idque ex Panorm. ad idem cap. num. 3. siue à iure, siue à homine excommunicatus esset: item siue mentis compos, siue mente captus esset, & effectus furiosus; cum illis eadem sit ratio, ac sopiti somno, prout docet loco citato Vgolinus num. 6. Qui & addit in seq. num. 8. siue viuus esset, siue mortuus: quia in cap. Sacris, De sepulturis, præscribitur ut quibus non communicamus viuus, non communicemus defunctis. Sed enim per Concilij Constantiensis constitutionem, quæ incipit; Adeuianda, illud generale statutum restrictum est ad excommunicatum denunciatum nominatum, & ad notorium Clerici percussorem.

58. Quamquam eo quod illa ipsa constitutio (prout præ se ferunt hæc eius verba; Prætextu cuius cum que sententiæ, aut censure Ecclesiasticæ, à iure, vel ab homine generaliter promulgatæ) loquitur de excommunicato generaliter, id est, de eo qui incurrit sententiam excommunicationis latam generaliter; controuersia est, quam proponit, sed non satis dirimit Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 2. num. 7. illatione 4. num

vitari etiam debeat is qui scitur esse specialiter, sive nominatim excommunicatus, antequam ipse denunciatus sit publice, ut vsuuenit cum citatus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ob contumaciam non comparendi, aut non parendi, incurrit in talem excommunicationem, necdum est per Iudicem denunciatus excommunicatus? Atque Adrianus in 4. De confess. dub. 9. putat eum vitari deberet quia cum indulgetur tantum communicatio cum excommunicato generaliter, aut denunciato nominatim, aut non notorio Clerici percussore; ius antiquum est retinendum circa specialiter, seu nominatim excommunicatum, etiam si non denunciatum.

Sed Caiet. in verbo Absolutio, vers. Absolutionis impedimenta, & in verbo Excommunicatio, cap. vltimo, vers. Excommunicatio minor, præter notorium Clerici percussorem nullum alium ponit vitandum, quam nominatim excommunicatum publice: & Nauar. in Euch. cap. 27. n. 93. in fin. aperte docet ob speciale excommunicationem, excommunicatum vitandum non esse, nisi sit denunciatus. Idem dixit ante eum Cosmas in pragmatice sanctione, tit. De excommunicatis non vitandis, & post eum Henriquez alios ad huc citans in 1. par. sua summa lib. 13. cap. 5. §. 1. Atque id ipsum Nauar. ex professo confirmat, De pœnitentia, dist. 6. cap. 1. §. Laboret, num. 23. Ratio præcipua est, quod fere omnium vsus habeat, neminem ob excommunicationem etiam speciatim in eum latam vitare, donec denunciatur. Consuetudo autem est optima legum interpretis, cap. Cum dilectus, De consuetudine. Et quamuis verba memoratæ constitutionis videantur ad solam generalem excommunicationem pertinere; interpretatio tamen eius, ut idem author recte ait, ad specialem extendi potest, cum instituta sit ad vitanda timoratarum conscientiarum scandala: quibus perinde specialis, ac generalis excommunicatio potest esse occasio.

Quod vero in eadem constitutione dicitur, censure Ecclesiasticæ, aut sententiæ à iure, aut ab homine generaliter promulgatæ, sic optime explicari potest, ut generaliter dicatur pro vniuersæ, seu quæcumque illæ sint, nulla dempta: nisi fuerit à iudice publicata, aut lata in notorium Clerici percussorem, ut in eadem constitutione exprimitur. Iam congruenter prædictis, posteriorem Caietani, & Nauarri sententiam sequenturi ad plenam intelligentiam eius quod statuit de nominatim denunciato & notorio Clerici percussore euitando; deinceps exponemus. Primo, quædam dubia de eadem euitatione: deinde trademus quænam sint illa in quibus prohibemur cum talibus excommunicatis communicare; & postremo quænam sint illa, quæ possunt nobis reddere licitam communicationem cum iisdem.

CAP. XI.

In quo exponuntur dubia quedam de euitatione excommunicati nominatim denunciati, aut notorii percussoris Clerici.

SUMMARIUM.

- 59 Explicatio difficultatis, siue semper vitandus is, qui scitur esse excommunicatus non toleratus ab Ecclesia.
- 60 Vitandus est excommunicatus, qui viri grauis testimonio, aut ex publica fama cognoscitur denunciatus.
- 61 Vitandus est excommunicatus, qui se denunciatum confessus est extra sacramentalem confessionem; non autem qui solummodo in tali confessione.
- 62 Quatenus excommunicatus in vna diœcesi denunciatus, debeat in alia vitari.
- 63 Obiectio cum solutione.
- 64 Prelati inferiores Papa tenentur vitare excommunicatum quem ipsi denunciarint. Et quid de ipso Papa.
- 65 Quatenus vitari debeat is de quo dubitatur an sit denunciatus.

PRIMUM DVBIUM EST; an eum quem scimus esse nominatim denunciatum, aut notorium percussorem Clerici, teneamur semper vitare: ut verbi gratia: si post annum videam illum, quem scivi denunciatum esse? Ad quod respon-

detur

detur cum Palud. in 4. dist. 18. quæst. 6. artic. 2. & Adrian. in 4. item, De quibus. quæstione 3. vers. Septimâ exceptio. Nauas. in Enchirid. cap. 27. num. 36. in principio, nos teneri vitare in omnibus quibus ipsam priuari habitum est hætenus, donec constet nobis de absolutione. Id quod aperte probatur ex cap. Sicut nobis, De sentent. excommunic. Et procedit quantumcumque ipsum omnino pœniteat contumaciæ, & satisfecerit parti, atque adeo sublata sit causa, propter quam excommunicatus est: quia sola absolutione excommunicatio tollitur, non autem satisfactione, vt plurimum Doctorum auctoritate Vgolinus habet De censuris tab. 2. cap. 23. initio, nu. 2. Pro quo est textus in cap. Cum desideres, De sentent. excommunic. §. fin.

Iam, vt censetur nobis constare de absolutione, sufficere potest quod vnus aut alter vir grauis & fide dignus assermet illam datam esse: quia id sufficit ad moralem certitudinem: neque sufficere, quod excommunicatus se absolutum dicat, nisi id probet, prout latius tractat Vgolinus in seq. num. 7. habetur ex cap. Sicut nobis, De sentent. excommunic. illis verbis, nisi excommunicati à te super absolutione sua literas nostras, vel illius cui vices nostras in hac parte commiserimus, reportauerint, aut alio modo legitime de illorum absolutione tibi constiterit; tu ipsos pro excommunicatis, habeas vt prius, & facias euitari. Hæc tibi. Veruntamen in foro pœnitentiali pro se ac de se loquenti pœnitenti credendum est; ex recepta sententia, pro qua ibidem auctoritates, & rationes Vgolinus adfert.

60. SECUNDVM DVBIVM EST; an quem publica fama, aut viri aliqui graues testantur esse nominatim denunciatum, teneamur vitare? Ad quod respondendum est cum Palud. loco citato, col. 3. & D. Anton. 3. part. tit. 25. cap. 1. §. 1. quod etiam ex Hostiensis habet Vgolinus in cit. cap. 25. §. 10. num. 1. nos teneri euitare; atque adeo veritatem inquirere, nec ante desistere ab euitando, quam redditi sumus certi. Ad hoc facit, quod per famam se tantum se excommunicatum esse sciens debeat gerere se pro excommunicato, ex cap. Illud, §. Licet autem, De Clerico excommunicat. ministrante, & ex cap. Cum desideres, §. Secundæ quæstioni, De sentent. excommunic.

Iam si coniecturas habeamus probabiles, falsam esse talem famam, vt v. g. quod sparsa sit ab æmulis eius qui fertur denunciatus, aut ab hominibus non adeo fide dignis, vel viuos illos graues deceptos fuisse; tunc absq; serupulo poterimus cum eo de quo agitur communicare, vt ibid. ait Palud. cui subscribit Sylu. in verbo Excommunicatio §. n. 4. & 28. Idemque dicendum est, vt post Panor. habet Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 2. n. 6. & post vtrumq; Vgolinus in supra cit. §. 10. n. 1. cum is qui sciebatur denunciatus, communiter habetur pro absolutum, aut verosimile est absolutum esse; vt cum est vir integer vitæ, & animæ suæ curam gerens, longumq; tempus effluxit ex quo excommunicatus fuit.

61. TERTIVM DVBIVM EST. An debeat quis vitari, si extra confessionem, in secreto tamen, dixerit alicui se nominatim denunciatum, aut notorium peccatorem Clerici, necdum absolutum; vt fieri potest si roget pro se geri aliquod negotium quod per se non potest, quod sit nominatim denunciatus? Ad quod respondetur cum Palud. loco citato, & Syluest. in memorato numer. 28. vitari debere; ne, inquit Syluester, detur ei occasio ingerendi se communioni aliorum contra iuram; debere, inquam, occulte, ac quam commode fieri potest, sine scandalo. Quod si in confessione id dixerit, & Confessarius nesciat aliunde, is non tenetur; imo non potest licite illum vitare, ne quidem occulte, iuxta D. Anton. loco citato, & Syluest. in eod. num. 28. quod quidem Couar. recte tractat ad cap. Alma mater, 1. par. §. 2. num. 3. Ratio vero est, tum quia sigillum confessionis, omnium maximum, id ipsum exigat; tum quia excommunicatio cum feratur in foro exteriori, patefieri debet per actum exteriorem. Actus vero confessionis qui in foro exteriori fit Deo, etiam si fiat coram Sacerdote, non patefacit exterius excommunicationem sufficienter ad hoc, vt obligatio euitandi sequi censetur.

62. QUARTVM DVBIVM EST. An illum quem scimus in vna diocesi fuisse nominatim denunciatum, teneamur euitare in alia? Ad quod respondetur cum Syluestro in eodem verbo, num. 26. & Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 3.

num. 2. teneri; exceptio quod vbi communiter ignoratur fuisse denunciatus, occulte soluitur modo vitari debet, nisi forte apud te habeas instrumenta, aut testes, quibus facile possis probare excommunicationem, & eius denunciationem; tunc enim teneris, si vbi: Leonius, de quibus in sequenti cap. 12. te excuset, illum publice etiam vitare; vt iidem auctores ex eo docent, quod Ecclesia nullam cum excommunicato denunciato communionem interdat excommunicare, per Extravaag. Ad euitanda.

Nec est, quod quis obiiciat Prælato alterius dioceseos in qua facta est denunciatio, non potuisse obligare illos, qui sunt extra illam diuersam diocesim. Nam, vt bene argumetur Gabriel in 4. dist. 18. quæst. 3. litera T. lex de vitando nominatim denunciato, vim & auctoritatem habet à Papa, qui obligare potest vbiq; & omnes; quacumque dignitate, siue Ecclesiastica siue laica polleant, iuxta cap. Solita, De maiori tate & obedientia.

Adeo vt quilibet Prælatus inferiores Papa eos etiam quos ipsi nomen nominatim excommunicatos denunciauerint, teneantur vitare; prout de ac ceteri, ex cap. Cum desideres, De sentent. excommunic. §. Secundæ quæstioni; pœnamque minoris excommunicationis incurrit cum illis communicando, iuxta Syluest. in verbo Excommunicatio §. num. 10. in fine, Palud. in 4. dist. 18. quæst. 6. art. 2. sub fine, & Couar. in cit. §. 2. num. 2. De Papa vero notat Syluest. in eod. n. 10. ipsum non incurere quidem minorem excommunicationem participando cum excommunicato nominatim denunciato; quia talis pœna est iuris Ecclesiastici, cui ipse non subiicitur; peccare tamen, quia is quem ob contumaciã Ecclesia vitandum esse publica sententia statuerit, sicut ethnicus & publicanus habendus est, Christi præcepto, cui Papa subiicitur. Quamquam si ipsa participatione intendat excommunicatum absolueret, quia eo ipso vere absoluit, cum non sit adstrictus formæ absoluendi præscriptæ à iure, sicut sunt Episcopi, vt bene ibidem ait Palud. nullus tunc est peccati locus, vt patet. Aduerte obiter cum Vgolino tabula 2. cap. 23. in principio, num. 5. ver. 8. Romanum Pontif. non censeri absolueret excommunicatum conuersando cum eo, nisi id exprimat speciatim, ex Clementina finali, De sentent. excommunic. Aduerte etiam ex eodem præced. num. 3. priuilegium, quod Summis Pontifex deditur communicandi cum excommunicato, non valere, nisi interueniente iusta causa: sicut nec dispensatio in voto valet data sine causa: quia vitare eum quem vt contumacem Ecclesia statuit vitandum, iuris diuini est, per illum Christi; Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.

63. QUINTVM DVBIVM EST. An teneamur vitare eum, de quo dubiamus an sit denunciatus? Ad quod respondet Adrian. in 4. de clauibus, quæst. 3. & quodlibeto 2. pag. sexta, teneri, si id prætare possumus sine ignominia & præiudicio ipsius; alias non. Quod etiam Vgolinus Nauarram & Jacobum à Graphis citat. tenet in memorato cap. 23. §. 10. num. 2. Suarez autem tomo 5. in tertiam partem, disp. 15. sect. 3. num. 4. & aliquot sequenti bus, contrarium probabiliter sequitur. Quod accomodatius est ad retinendam conscientie tranquillitatem.

CAPVT XII

De iis in quibus conuersatio humana ob excommunicationem prohibetur.

SUMMARIUM.

- 66. Quæ ex parte iudicij ob excommunicationem prohibeantur.
- 67. Pertinentia ad contractum, vel testamentum, ob eandem prohibita.
- 68. Prohibetur locutio cum excommunicato.
- 69. Itemq; ei exhiberi signa pacis, & munera mittere.
- 70. Prohibita excommunicato communicatio in diuinis cum alijs.
- 71. Quid agendum sit si excommunicatus nõ toleratus Ecclesiam ingrediatur cum diuina celebrantur.
- 72. Nolens exire incurrit nouam excommunicationem, & præsumens